

שנה א'

סמסטר א'

מחקר יישומי א' - שיטות מחקר איכותניות

במהלך הקורס נלמד ונתנסה בשימוש בכלים ובמיומנויות לניתוח ופרשנות של המציאות הארגונית במתודולוגיה איכותנית. נלמד מגוון שיטות לאיסוף חומרים בארגונים ונתנסה בקיום ראיון חצי מובנה. נחקור שיטות ניתוח שונות, תוך התייחסות להצדקות סביב השימוש בכל שיטה כזאת. נדון באתגר של כתיבת מחקר איכותני ובדילמות האתיות הכרוכות בכך. הקורס נועד לספק תשתית טובה לעבודה עם הפרדיגמה האיכותנית הן בעבודת הפסיכולוג והן כחוקרים ומיועד לסטודנטים שכבר התנסו בשימוש בכלים הללו והן עבור מי שזו הפעם הראשונה שעוסק בכך. במהלך הקורס הסטודנטים יגישו תרגילים ובסוף הקורס, עבודה מסכמת.

ארגונים והתארגנות (קורס שנתי)

הקורס יעסוק במושגי יסוד בסוגיות מרכזיות בחיי היומיום בארגונים ותרגום של אלה לעבודת הפסיכולוג הארגוני. ובכללם: מרכיב הסדר בארגון והתנועה והנזילות שלו, מעמד התכלית בארגון, הארגון כמכונה והגורם האנושי, תפקידים ומבנים ארגוניים, מנהלים בארגון, מקום הצוות בתהליכים ארגוניים, וכן אתגרים ארגוניים בעבודת ייעוץ בארגון: תרבות ארגונית, כוח שליטה והתנגדות, מגדר והיררכיה, היבטים גלובליים של ארגונים ועוד. הסטודנטים יוכלו להסביר מושגים בסיסיים של תורת הארגון, לעשות שימוש בשפה ובמושגים ארגוניים כדי לתאר ולהסביר את המתרחש במפגש בין אדם וארגון.

דרישות הקורס: סמסטר א': מטלה הנעשית בצוות 20% מהציון, מטלה אישית 30% מהציון.

סמסטר ב': תרגיל אמצע בקבוצות 20% מהציון, מטלת בית אישית 30% מהציון.

מיקרו ומאקרו - שינוי עמדות ושכנוע (קורס שנתי)

הלימה בין מילים למעשים מאפשרת לאנשים לבטוח זה בזה, אך בפועל, לא תמיד יש תיאום בין העמדות להתנהגויות. הקורס עוסק בקשר בין עמדות להתנהגויות חברתיות ובוחן את השאלה: האם כאשר אנשים מצהירים על עמדתם, הם יפעלו בהתאם? במהלך הקורס נבדוק את המשתנים המשפיעים על עמדות, כגון ידע, רגש ומוטיבציה, ונחקר את ההגדרות השונות ל"עמדה" ואת הקשרים בינה לבין התנהגות. נושא זה הוא מרכזי בפסיכולוגיה ארגונית ומשפיע על תהליכים כמו קבלת החלטות, השפעה ושיווק. הקורס יספק הבנה מעמיקה של הקשרים הללו, שהם חיוניים לשינויים אישיים וארגוניים, ובמיוחד בעידן הנוכחי שבו נדרשות גמישות והתאמה למציאות המשתנה.

ארגונים, אנשים וגלובליזציה

הקורס עוסק בקשרי הגומלין החברתיים, התרבותיים והכלכליים שבין ארגונים לכוחות חברתיים רחבים יותר ובראשם גלובליזציה וטכנולוגיה. הקורס דן בגישות תיאורטיות השונות לגבי השפעות של גלובליזציה וטכנולוגיה בארגונים ככוחות חברתיים מובילים, תוך מתן דגש על מחקרים אמפיריים דרכם נוכל להתבונן השפעות אלו וכן במשמעויות של תהליכים אלו על חיי היומיום של עובדים ומנהלים בארגונים.

בסיום הקורס הסטודנטים יוכלו:

- לשקול נקודות מבט תיאורטיות בניתוח של הקשרי עבודה גלובליים.
- לנתח היבטים ארגוניים מרכזיים המשופעים תהליכי גלובליזציה.
- לנתח היבטים ארגוניים מרכזיים המושפעים מחדירה של טכנולוגיה לארגונים והתופעות שהיא מביאה איתה
- לפתח פעילות לארגונים החווים שינויים וטלטלות בעקבות הכוחות החברתיים הנוכחיים

היחיד הקבוצה והארגון

'היחיד, הקבוצה והארגון' הינו קורס מבואי שמטרתו לסקור סוגיות מרכזיות המעסיקות אנשים בארגונים, סוגיות הנוגעות לרמת הפרט, המתקיימות ברובד הקבוצה כשלם, והחולשות על פני המערכת הארגונית בכללותה, והן מושא הפעולה של פסיכולוגים. יות ארגוניים. יות. בין נושאי הקורס נעסוק בלא מודע והארגון; בהתפתחות צוות בשלבים, בתפקידים בקבוצה, בקונפליקטים ובפרדוקסים, בסמכות ומנהיגות, במוטיבציה ומשמעות, ובתהליכי קבלת החלטות ברמת היחיד, הקבוצה וארגון. הקורס יעלה הרצאות עם למידה התנסותית-סדנאית, בתוך כך עבודה עם סיפורים אישיים, חקרי מקרה, תרגילי כתיבה, ומעברים בין דיונים ופעולה בזוגות, קבוצות קטנות, ומליאה, במטרה לקשור בין תיאוריות שילמדו לניסיון המשתתפים, לגזור התערבויות ניהוליות וייעוציות, ולפתח בקרב המשתתפים תפיסת תפקיד ותפיסות אתיות בנוגע למקצוע של הפסיכולוגיה הארגונית.

סמסטר ב'

מבוא להערכה ארגונית

Introduction to organizational evaluation

הקורס מיועד להקנות ללומדים ידע תיאורטי והיכרות עם גישות וכלים של הערכת תכניות, ארגונים, פרויקטים, מיזמים ומדיניות.

באמצעות התנסות בתכנון ההערכה של תוכנית קטנה, בתרגילים יישומיים בכיתה ובקריאה משותפת של ודיון בחומר תיאורטי, ירכשו הלומדים ידע תיאורטי בהערכה ויכירו גישות שונות לתחום. במקביל ירכשו כלים לתכנון וביצוע הערכה ולקריאה ביקורתית של דו"חות הערכה.

מחקר יישומי ב' – כמותני

מטרת הקורס להקנות ידע תיאורטי וחשיבה מחקרית וביקורתית בהקשר של מחקר יישומי כמותני ולהקנות מיומנויות יישומיות לתכנון, ביצוע וכתיבה של מחקר יישומי כמותני. הסטודנט יוכל: לתאר ולהסביר מושגים מתקדמים בשיטות מחקר, בסטטיסטיקה ובמחקר יישומי; לקרוא ולנתח מחקרים בפסיכולוגיה להפיק מהם מסקנות אודות וההשערות והתאוריות שהן מציגות; לתכנן מחקר, לנסח השערת מחקר על פי תאוריה רלוונטית; להתאים ניתוחים סטטיסטיים להשערות ולבצע אותם; לנתח ולפרש תוצאות שהתקבלו מניתוחים סטטיסטיים, לנסח תשובות להשערות, לכתוב פרק תוצאות שמציג את הממצאים בהתאם לכללי ה APA. דרישות: תרגילים ומטלה מסכמת.

קדם פרקטיקום

במהלך הקורס נעסוק בפיתוח אישי-מקצועי של הסטודנט והתנסות מודרכת בחוויות מקצועיות ראשוניות, וזאת לקראת כניסתכם לפרקטיקום. במפגשים הראשונים נעסוק בסוגיה של עמדה מקצועית ונבחין בין גישות מקצועיות שונות לממדים של הזרה, התבוננות ומודעות עצמית. בהמשך נזמן לסטודנטים התנסויות ראשוניות בעבודת הפסיכולוג הארגוני ובכלל זה תצפית, בניית סדנה למנהלים, שימוש בבינה מלאכותית והעברת משוב. לצד ההתנסות, הסטודנטים יוזמנו לכתיבה רפלקטיבית בדגש על פיתוח תובנות מקצועיות וחקירת הנחות היסוד המלוות אותם. בחלקו האחרון של הקורס נעסוק בסוגיות הקשורות בכניסה לתוך השדה. לאורך הקורס הסטודנטים יתבקשו לקרוא חומרים תיאורטיים, להגיש מטלות קצרות וכן רפלקציה מסכמת.

שנה ב'

סמסטר א'

הגיונות הייעוץ

במהלך הקורס נגדיר את עבודת הפסיכולוג הארגוני כיועץ, תוך איפיון ה"שדה" עבורו. בין השאר, הסטודנטים ייחשפו לתיאוריות מרכזיות בתחום הייעוץ וזיקתן לארגונים. נלמד על תיאוריות שעוסקות בתהליכי שינוי ובהיבטים האישיים והארגוניים המחוללים תפניות. ונעסוק בזהות היועץ, ובמעמדה של השקפת עולם בעבודה זו. בהתייחס למיומנויות יסוד, נעסוק ביכולת לשאול, בידיעה, ואי ידיעה, הטלת ספק והיחס להפתעות. בהמשך הקורס, נתייחס גם לדילמות מרכזיות בעבודת היועץ ולבני ברית מרכזיים בתוך הארגון. הסטודנטים יידרשו להשתתפות פעילה, לניתוח ראיון ולכתיבת הצעת מחקר סביב הנושאים בליבת הקורס.

דרישות הקורס (סמסטר א'): ראיון עם יועץ ארגוני פעיל ותיעודו והצגתו בכיתה; וכן כתיבת עבודה רפלקטיבית המחברת תיאוריה לעדויות העולות מהשדה.

המעשה הייעוצי: פרקטיקום (שנתי)

קורס הפרקטיקום הוא קורס התנסותי ואינטגרטיבי, הנסמך על מיומנויות וידע שנרכשות לאורך התואר לטובת התנסות הסטודנטים בפרופסיה של פסיכולוגיה ארגונית – בחברות ייעוץ, במחלקות פיתוח ארגוני מהמגזר העסקי, הציבורי והשלישי, או במכוני מחקר יישומי והערכה. ההתנסות בפועל, בהיקף של לפחות 8 שעות שבועיות לאורך כל השנה האקדמית, כוללת משימות יסוד בליבת עבודתם של פסיכולוגים ארגוניים, כגון תהליכי אבחון, בניית התערבויות מבוססות מחקר, צפייה והעברת סדנאות. במקביל להתנסות הסטודנטים מקבלים הדרכה קבוצתית, במסגרתה הם מקבלים תמיכה וייעוץ בנוגע לפעולותיהם, ומתבוננים באופן רפלקטיבי בתגובותיהם האוטומטיות – במחשבותיהם, ברגשותיהם ובפעולתם – בקשריהם עם נועצים וקולגות, ובהתמקמותם כדמויות סמכות. לצד ההשתלבות בארגון מקצועי, ההשתתפות בקורס מחייבת נוכחות פעילה ופרונטאלית בכל מפגשי הקורס, קריאה רציפה ומוכנות לדיאלוג והתבוננות פנימית במסגרת הקבוצתית ובכתב, והגשת 8 יומנים רפלקטיביים לאורך השנה.

שם הקורס: היחיד, הכלל והיצא מן הכלל

הקורס עוסק בקשרים המורכבים שבין הפרט לקבוצה בארגונים, תוך התמקדות בהשפעות ההדדיות בין תכונות אישיות, תהליכים קבוצתיים וניהול. במהלך הקורס נחקר כיצד הפרט תופס את עצמו ואת תפקידו במסגרת הקבוצתית, וכיצד קבוצות משפיעות על ההתנהגויות, המוטיבציה והיכולות של חבריהן. נעמיק בנושאים כגון שיוך קבוצתי, השפעת הקבוצה על זהות הפרט, תהליכי קבלת החלטות, ויחסי כוח וסמכות בארגונים. כמו כן, נדון בהיבטים של סטייה אישית וחברתית ונבחן כיצד הפרעות אישיות מסוימות, כמו נרקסיזם ופסיכופתיה, עשויות להשפיע על סגנונות ניהול ותפקוד צוותי. הקורס יספק לסטודנטים ידע מעמיק על הגורמים התורמים לדינמיקות קבוצתיות מתפקדות או כושלות, ויעודד חשיבה ביקורתית לגבי הקשר בין הפרט לכלל במגוון סביבות ארגוניות.

עבודת גמר בהנחיה אישית

כל תלמידי המגמה יכתבו גם עבודת גמר במהלך השנה השנייה בלימודים. כל סטודנט ילוו ע"י מנחה אישי ביחס לנושא, לשיטה ולתהליך המחקר והכתיבה.

סמינר שנתי:

זהות אישית וארגונית

הקורס בנוי מארבעה חלקים מרכזיים: ראשית, מבוא אשר יציג את המושגים של זהות והזדהות בארגונים וההבדלים בינם לבין מושגים קרובים – תדמית, תרבות וכד'. החלק השני יעסוק בסוגיות מתודולוגיות הקשורות בחקר זהות בארגונים. בחלק השלישי נלמד גישות תיאורטיות מרכזיות העוסקות בזהות ארגונית (כגון: הגישה הדיסקורסיבית, הגישה הדרמטורגית, הגישה הסוציו-קוגניטיבית והגישה הפסיכו-דינאמית). בחלקו האחרון של הקורס נדון בסוגיות תיאורטיות ואמפיריות הקשורות לחקר זהויות בארגונים: אותנטיות וזיוף, זהות וכוח וסוגי זהויות שונים.

הערכה של תכניות חברתיות: סמינר התמקדות הערכה בארגונים

Program Evaluation

הקורס מיועד להקנות ללומדים היכרות מעשית ותיאורטית עם גישות וכלים של הערכת תכניות, פרויקטים, מיזמים, ארגונים ומדיניות.

באמצעות התנסות בתכנון וביצוע בפועל של הערכת תוכנית קטנה, בתרגילים יישומיים בכיתה ובקריאה משותפת של ודיון בחומר תיאורטי, ירכשו הלומדים ירכשו כלים לביצוע הערכה, ידע תיאורטי ומעשי בהערכה ויכירו גישות שונות לתחום.

אתיקה ארגונית - בין הפרט, הארגון והחברה: על מקורות המחויבות והכוונה האתיים של הפרט ועל תוצאות עסקיות ופוליטיות של ארגונים

האם אחריות מוסרית של ארגונים ועסקים מבוססת רק על ערך ותועלת סופיים לארגון? כיצד מודדים אחריות ארגונית? למי מחויב האדם במעשיו? למי מחויב עסק? למי מחויב מנהל פיננסי? האם תוצרי עבודה של מהנדסים ומדעני מחשב צריכים להימדד על בסיס שיקולי יעילות ופונקציונליות או גם לאור ההשלכות החברתיות של הקוד שהם מתכננים?

בעולם של תמורות ושינויים מהירים, כאשר ארגונים ציבוריים הופכים לענקים ביורוקרטיים, חברות עסקיות צוברות כוח והיקפי פעולה שהם גדולים משל ממשלות והטכנולוגיה משנה ערכים, מתרחבים תחומי אחריותם והקהלים המושפעים ישירות ובעקיפין מפעילותם.

תופעות אלו של התרחבות והעמקת ההשפעה מעלות שאלות ודילמות אתיות ומוסריות עליהן נרצה להרחיב בקורס זה.

בין אבחון הפרט לאבחון הארגון

הקורס מתמקד בהשפעות השינויים הטכנולוגיים והחברתיים על שוק העבודה וההחלטות בארגונים בעשורים האחרונים. התפשטות האינטרנט ושימוש בבינה מלאכותית יצרו שינויים משמעותיים באופי העבודה ובדרישות העובדים, במיוחד בקרב דור המילניום, שמביא עמו מאפיינים חדשים וציפיות ייחודיות. במהלך הקורס, נבחן אסטרטגיות, תהליכים ודרכי פעולה שמפתחים ארגונים כדי להתמודד עם אתגרים אלו. ננתח נושאים מרכזיים כמו קבלת החלטות בארגונים, למידה וחדשנות, הבעת קול בארגונים, שינויים בארגונים ושימוש ברשתות חברתיות. בנוסף, הקורס יכלול כלים פרקטיים שיאפשרו לסטודנטים לאבחן את צרכי הארגון והעובדים בו, ולתכנן אסטרטגיות פעולה מתאימות.